ISSN 1339-3189

December 2016

Mladá veda

Young Science

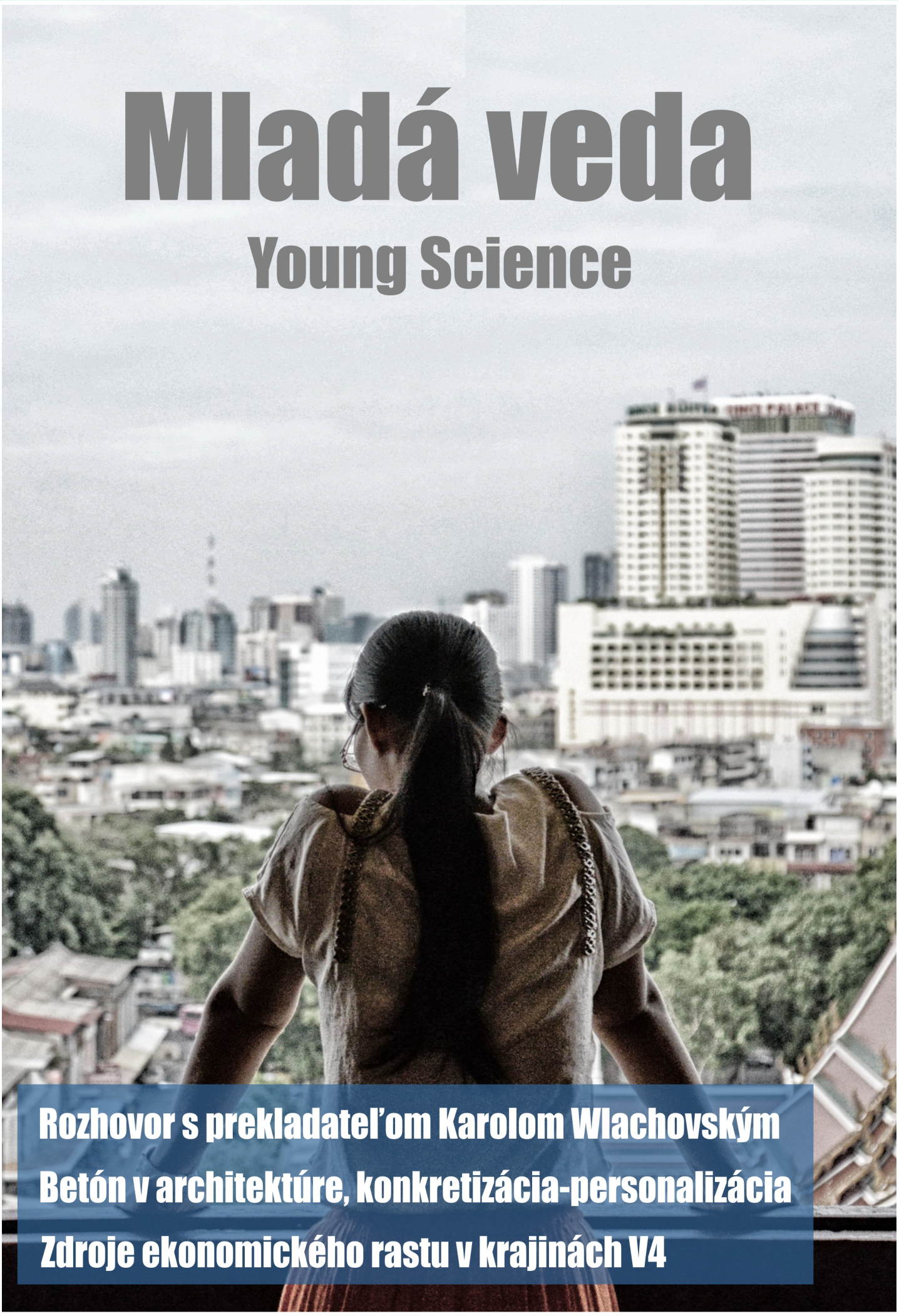

Rozhovor s prekladateľom Karolom Wlachovským

Betón v architektúre, konkretizácia-personalizácia

Zdroje ekonomického rastu v krajinách V4

www.mladaveda.sk

Mladá veda
Young Science

MEDZINÁRODNÝ VEDECKÝ ČASOPIS MLADÁ VEDA / YOUNG SCIENCE

December 2016 (číslo 2)
Ročník štvrtý
ISSN 1339-3189
Kontakt: info@mladaveda.sk, tel.: +421 908 546 716, www.mladaveda.sk
Fotografia na obálke: Bangkok 2014. © Branislav A. Švorc, foto.branisko.at

REDAKČNÁ RADA
doc. Ing. Peter Adamišin, PhD.(Katedra environmentálneho manažmentu, Prešovská univerzita, Prešov)
doc. Dr. Pavel Chromý, PhD. (Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Univerzita Karlova, Praha)
doc. PaedDr. Peter Čuka, PhD. (Katedra cestovního ruchu, Slezská univerzita v Opavě)
prof. Dr. Paul Robert Magocsi (Chair of Ukrainian Studies, University of Toronto; Royal Society of Canada)
Ing. Lucia Mikušová, PhD. (Ústav biochémie, výživy a ochrany zdravia, Slovenská technická univerzita, Bratislava)
doc. Ing. Peter Skok, CSc. (Ekomos s. r. o., Prešov)
prof. Ing. Róbert Štefko, Ph.D. (Katedra marketingu a medzinárodného obchodu, Prešovská univerzita, Prešov)
prof. PhDr. Peter Švorc, CSc.,predseda (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)
doc. Ing. Petr Tománek, CSc. (Katedra veřejné ekonomiky, Vysoká škola báňská - Technická univerzita, Ostrava)

REDAKCIA
PhDr. Magdaléna Keresztesová, PhD. (Fakulta stredoeurópskych štúdií UKF, Nitra)
Mgr. Martin Hajduk (Inštitút histórie, Prešovská univerzita, Prešov)
Mgr. Richard Nikischer, Ph.D. (Sociologický ústav Akademievěd ČR, Praha)
Mgr. Branislav A. Švorc, PhD., šéfredaktor (Vydavateľstvo UNIVERSUM, Prešov)
PhDr. Veronika Trstianska, PhD. (Ústav stredoeurópskych jazykov a kultúr FSŠ UKF, Nitra)
Mgr. Veronika Zuskáčová (Geografický ústav, Masarykova univerzita, Brno)

VYDAVATEĽ
Vydavateľstvo UNIVERSUM, spol. s r. o.
www.universum-eu.sk
Javorinská 26, 080 01 Prešov
Slovenská republika

© Mladá veda / Young Science. Akékoľvek šírenie a rozmnožovanie textu, fotografií, údajov a iných informácií je možné len s písomným povolením redakcie.

Mladá veda
Young Science
ISSN 1339-3189

Vol. 4 (2), pp. 47-54

AKTUÁLNY POHĽAD NA LIKVIDITU POĽNOHOSPODÁRSKYCH PODNIKOV NA SLOVENSKU

THE CURRENT VIEW ON LIQUIDITY OF AGRICULTURALENTERPRISES IN SLOVAKIA

Ivana Kravčáková Vozárová[1]

Autorka pôsobí ako odborný asistent na Katedre ekonómie a ekonomiky Fakulty manažmentu Prešovskej univerzity v Prešove. Vo svojom výskume sa venuje efektívnosti a konkurencieschopnosti slovenských podnikov prevažne poľnohospodárskeho sektora v kontexte hospodárskych politík Európskej únie.

Author is a teacher at the Department of Economic Sciences and Economy of the Faculty of Management, University of Prešov in Prešov. In her research, the most analyzed field is the efficiency and competitiveness of Slovak companies mostly agricultural sector in the context of the economic policies of the European Union.

Abstract

In recent years, Slovak agriculture has undergone a difficult developmental period, which was reflected in the stagnation or even decline in the critical economic and production indicators. Currently, the financial relations play a crucial role in the development of society, which is particularly true for business entities operating in rural areas. The financial stability of the company can be assessed in many ways. One of the quickest ways of evaluating the financial performance is to use ratio financial indicators. Given the importance of this sector, it is necessary to measure the performance and efficiency of the production itself. The aim of this paper is to evaluate the development of selected liquidity ratio on a sample of agricultural holdings in Slovakia.

Key words: liquidity, agricultural enterprises, regions, legal forms

Abstrakt

Slovenské poľnohospodárstvo prešlo za posledné roky zložitým vývojovým obdobím, čo sa odzrkadlilo v stagnácií ba až v poklese rozhodujúcich ekonomických a výrobných ukazovateľoch. V súčasnosti zohrávajú finančné vzťahy rozhodujúcu úlohu vo vývoji spoločnosti, čo platí obzvlášť pre podnikateľské subjekty pôsobiace vo vidieckom priestore. Finančná stabilita podniku môžu byť hodnotená v mnohých ohľadoch. Jedným z

[1] Adresa pracoviska: Ing. Ivana Kravčáková Vozárová, PhD., Katedra ekonómie a ekonomiky, Fakulta manažmentu PU, Konštantínova 16, 080 01 Prešov
E-mail: vozarova.ivana@gmail.com

najrýchlejších spôsobov hodnotenia finančnej výkonnosti je použitie pomerových finančných ukazovateľov. Vzhľadom na význam tohto odvetvia, je nutné merať jeho výkonnosť ako aj samotnú produkčnú efektívnosť. Cieľom príspevku je zhodnotiť vývoj vybraného ukazovateľa likvidity na vzorke poľnohospodárskych podnikov na Slovensku.
Kľúčové slová: likvidita, poľnohospodárske podniky, kraje, právna forma

Úvod

Slovenské poľnohospodárstvo prešlo za posledné roky zložitým vývojovým obdobím recesie a v súčasnosti pretrváva v stagnácii až v poklese rozhodujúcich ekonomických a výrobných ukazovateľoch v porovnaní s väčšinou štátov EÚ. Ekonomická efektívnosť poľnohospodárstva a zmeny, ku ktorým postupne dochádza v súčasnom období vo všetkých členských štátoch Európskej únie sú významné z hľadiska európskeho trhového priestoru. Na ekonomiku poľnohospodárstva vplývajú viaceré faktory, ale rozhodujúcu úlohu v tomto procese zohráva Spoločná poľnohospodárska politika (SPP), ktorá významne ovplyvňuje cez podpory ekonomiku poľnohospodárskych podnikov (Chrastinová a Uhrinčaťová 2014).
Fungovanie poľnohospodárskych odvetví v jednotlivých členských krajinách je všeobecne stanovené na základe rozhodnutia na úrovni Spoločenstva. V dôsledku toho je poľnohospodárstvo vnímané ako jedno z najviac integrovaných odvetví v EÚ a niekedy aj ako možný model pre ostatné odvetvia. V priebehu času, kedy sa EÚ rozrástla zo šiestich na dvadsiatich ôsmich členov sa rola SPP stala pre svetový potravinový systém oveľa dôležitejšou (Koester 2009).

Podľa Fojtíkovej a Lebiedzika (2008) patrila oblasť poľnohospodárstva vždy k najdiskutovanejším oblastiam pri utváraní európskej integrácie. Avšak i napriek rade zmien a problémov, ktorými tento sektor a spolu s ním aj Spoločná poľnohospodárska politika v minulosti prechádzali, predstavuje stále jednu z najaktuálnejších oblastí spoločného záujmu dnes už 28 členských krajín Európskej únie.

Podľa Serenčéša a kol. (2014) zohrávajú finančné vzťahy, najmä ich kvalita a objektívnosť medzi tvorcami a účastníkmi podnikateľského prostredia rozhodujúcu úlohu v súčasnej etape vývoja spoločnosti, v ktorej sa do popredia dostávajú úvahy o aktuálnom stave a možnom smerovaní krízových a pokrízových adaptačných procesov v svetovej ekonomike ako celku. Tieto podmienky platia obzvlášť aj pre podnikateľské subjekty pôsobiace vo vidieckom priestore.

Analýza ekonomickej výkonnosti poľnohospodárskych podnikov sa stala stredobodom pozornosti početných vedeckých štúdií (Adamišin a Kotulič 2013; Chrastinová 2008; Rosochatecká a kol. 2008; Sojková a kol. 2008; Hečková a Chapčáková 2010; Střeleček a kol. 2011), podľa ktorých medzi rozhodujúce faktory rozdielnej výkonnosti a efektívnosti poľnohospodárskych subjektov patria prírodné podmienky, koncentrácia poľnohospodárskej pôdy, právna forma podnikania ako aj subjektívna práca manažmentu podnikov. Samotná finančná stabilita podniku môžu byť hodnotená v mnohých ohľadoch. Jedným z najrýchlejších spôsobov hodnotenia finančnej výkonnosti je použitie pomerových finančných ukazovateľov. Vzhľadom na význam tohto odvetvia, je nutné merať jeho výkonnosť ako aj samotnú produkčnú efektívnosť.

Jednou z hlavných skupín pomerových ukazovateľov finančnej analýzy je nepostrádateľne aj skupina ukazovateľov likvidity. Likvidita môže byť definovaná ako schopnosť podniku transformovať súčasné aktíva v hotovosť, resp. získať hotovosť pre potrebu plnenia svojich krátkodobých záväzkov. Pod pojmom "krátkodobo" sa zvyčajne rozumie obdobie najviac 12 mesiacov, ale v skutočnosti je toto obdobie identifikované v súvislosti s dĺžkou normálneho prevádzkového cyklu podniku (teda doby, ktorá začína plynúť obstaraním surovín a končí sa zmenou konečných výrobkov v hotovosť).

Ukazovatele likvidity vo všeobecnosti vyjadrujú potenciálnu schopnosť podniku splácať svoje krátkodobé záväzky v dohodnutej výške a v dohodnutých termínoch. Ak podnik trvale zaisťuje úhradu týchto záväzkov, hovoríme o podniku solventnom. Ukazovateľ likvidity II. stupňa je konštruovaný v snahe vylúčiť najmenej likvidnú časť obežných aktív z ukazovateľa celkovej likvidity. Maximalizácia hodnoty tohto ukazovateľa minimalizuje riziko platobnej neschopnosti (Šiman a Petera 2010).

Z nadväznosťou na závažnosť situácie, môžeme medzi problémy s likviditou zaradiť nasledovné:

- strata príležitosti či prístupu k nižším nákupným cenám;
- zhoršujúce sa vzťahy s obchodnými partnermi, v dôsledku nedodržiavania zmluvných podmienok;
- oneskorenie v platbách, viažucich sa na splátku istiny a úrokov spojených s úvermi;
- ťažkosti pri získavaní nových úverov;
- nutnosť predávať časť majetku so stratou, z dôvodu úhrady existujúcich záväzkov.

Podľa Chodasovej a kol. (2014) má riadenie likvidity špecifický charakter a je len na podniku ako sa s týmto problémom vyrovná. Existujú isté všeobecné zásady, ako možno riadiť likviditu podniku. Možno ich zhrnúť do nasledujúcich bodov:

- vyhýbať sa omeškaniu pri potrebách záväzkov,
- optimálne využívať úverové limity,
- zabrániť prekročeniu úverových rámcov,
- vyhýbať sa stratám z nečinnosti finančných prostriedkov,
- regulovať rýchlosť toku finančných prostriedkov,
- zabezpečiť disponibilitu flexibilných krátkodobých zdrojov,
- budovať informačné systémy podporujúce peňažnú dispozíciu.

Jadro

Cieľom príspevku je zhodnotiť vývoj vybraného ukazovateľa likvidity na vzorke poľnohospodárskych podnikov na Slovensku. Vývoj úrovne likvidity bol skúmaný z hľadiska územného členenia ako aj z hľadiska právnej formy podnikania.

Z hľadiska analýzy časových radov sa práca zameriava na obdobie rokov 2005 až 2014. Rok 2005 je ako počiatočný rok pre analýzu vybraný zámerne, nakoľko je prvým uceleným rokom po vstupe Slovenskej republiky do Európskej únie a začiatku fungovania slovenského poľnohospodárstva v súlade s regulačným rámcom Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ. Na druhej strane rok 2014 predstavuje posledný rok z hľadiska aktuálnosti zverejnených údajov.

Výskumná vzorka je tvorená poľnohospodárskymi podnikmi, ktorých počet je uvedený v nasledujúcej tabuľke 1. Analyzované podniky obhospodarujú podstatnú časť poľnohospodárskej pôdy na Slovensku.

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
SR	1410	1364	1364	1317	1383	1305	1412	1480	1483	1487

Tabuľka 1 – Celkové zastúpenie poľnohospodárskych podnikov vo vzorke, 2005-2014
Zdroj: Vlastné spracovanie.

V príspevku sme hodnotili vybraný ukazovateľ likvidity v podobe ukazovateľa bežnej likvidity, výpočet ktorej bol nasledovný:

$$Bežná\ likvidita = \frac{obežné\ aktíva - zásoby}{krátkodobé\ záväzky}$$

Vzhľadom na charakter a organizáciu poľnohospodárskej prvovýroby na Slovensku je úloha a dôležitosť finančného manažmentu podstatne vyššia ako v porovnaní s krajinami, kde podstatnú časť pôdy obhospodarujú malé farmy s nízkou výmerou pôdy (Tóth a kol. 2013). V príspevku sme porovnávali vývoj ukazovateľa bežnej likvidity v poľnohospodárskych podnikov celkovo za Slovenskú republiku, ako aj z teritoriálneho a organizačno-právneho hľadiska. Z pohľadu územného členenia sme porovnávali vývoj daného ukazovateľa medzi jednotlivými krajmi na Slovensku. Z pohľadu právnej formy sme sa zamerali na porovnanie vývoja ukazovateľa medzi poľnohospodárskymi družstvami a obchodnými spoločnosťami.
Na grafe 1 je zobrazený celkový vývoj výsledkov vybraného ukazovateľa likvidity. Ak si všimneme ukazovateľ likvidity v podobe vybraného ukazovateľa bežnej likvidity vidíme mierne kolísavý trend. Podľa našich zistení tento ukazovateľ v celom skúmanom období osciloval na hranici 1,5, ktorú môžeme považovať za hornú hranicu optima. Z grafu je zrejmé, že vstupom do EÚ a začatím fungovania slovenského poľnohospodárstva v súlade s implementáciou pravidiel SPP sa hodnoty ukazovateľa likvidity posunuli k vyšším úrovniam. Najvyššiu hodnotu bežnej likvidity nad hranicou optima dosahovali poľnohospodárske podniky v roku 2007, v ktorom je možné pozorovať stagnovanie tohto nárastu a následne v ďalších dvoch rokoch výrazný pokles hodnoty daného ukazovateľa. K opätovným nárastom dochádzalo v rokoch 2010 a 2014, avšak úroveň likvidity nepredčila stav zaznamenaný v roku 2007.

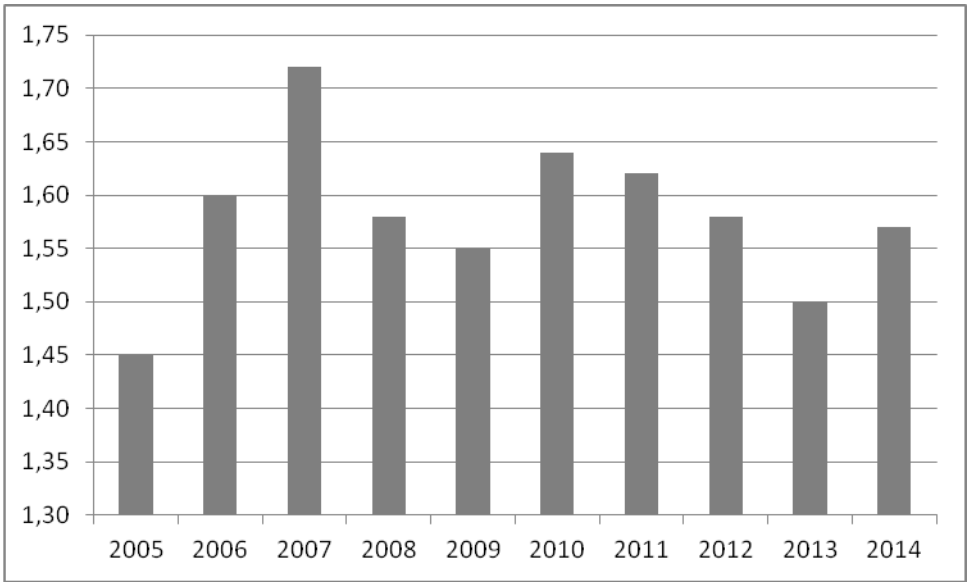

Graf 1 – Vývoj ukazovateľa bežnej likvidity, 2005-2014
Zdroj: Vlastné spracovanie.

Nasledujúci graf 2 odzrkadľuje vývoj výsledkov bežnej likvidity v období rokov 2005 až 2014 z hľadiska teritoriálneho členenia. Ako sme už vyššie uviedli, doporučená hodnota tohto ukazovateľa sa pohybuje medzi 1 a 1,5 z čoho vyplýva, že do tohto optima spadajú podniky Košického, Trnavského, Trenčianskeho a Banskobystrického kraja. Mierne nad daným optimom sa nachádzajú podniky Bratislavského a Nitrianskeho kraja. Na druhej strane podniky Žilinského a Prešovského kraja toto optimum v priemere značne prevyšujú. Tento stav môže byť zapríčinený náhodnými, resp. sezónnymi výkyvmi v obežných aktívach. Na ich celkovú ekonomickú situáciu negatívne vplývajú aj iné faktory ako sú rast cien vstupov do poľnohospodárskej prvovýroby, znížená kúpyschopnosť obyvateľstva, druhotná platobná neschopnosť, úverové zaťaženie a v neposlednom rade aj samotné klimatizačné zmeny. Z pohľadu veriteľov sú síce vyššie hodnoty tohto ukazovateľa priaznivé, no na druhej strane pre samotný manažment podnikov je to signál nízkej výnosnosti podnikania.

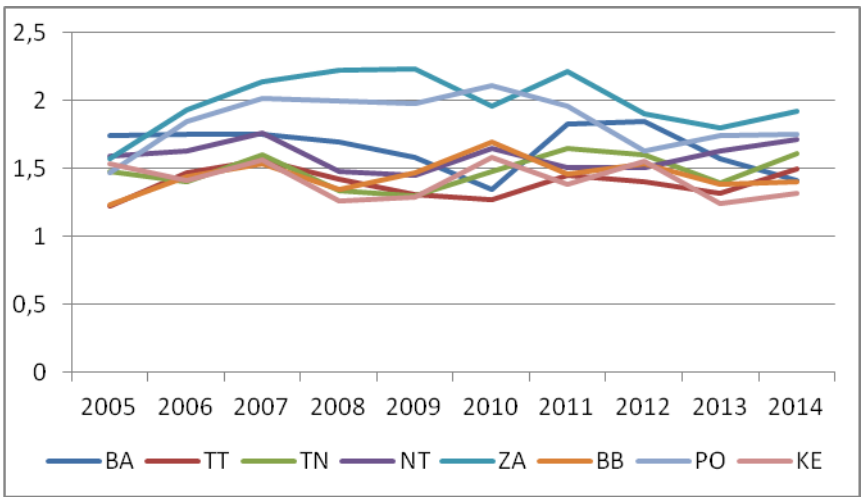

Graf 2 – Vývoj ukazovateľa bežnej likvidity podľa územného členenia, 2005-2014
Zdroj: Vlastné spracovanie.

Na nasledujúcom grafe 3 je zobrazený vývoj ukazovateľa bežnej likvidity z pohľadu organizačno-právnej formy. Lepšie výsledky dosahovala skupina obchodných spoločností. Hodnota ich bežnej likvidity bola nižšia ako v prípade poľnohospodárskych družstiev a v priemere sa pohybovala na úrovni 1,3. Poľnohospodárske družstvá presahovali v každom roku optimálnu hodnotu tohto ukazovateľa, ktorá sa pohybovala v priemere okolo 2. V praxi to ukazuje na fakt, že veľmi vysoké hodnoty tohto ukazovateľa nie sú žiaduce, nakoľko svedčia o tom, že podnik nevyužíva produktívne svoje peňažné prostriedky, čo znižuje jeho rentabilitu. Z tohto pohľadu bol tak pre obchodné spoločnosti ako aj pre poľnohospodárske družstvá najmenej úspešným rok 2007. Chodasová a kol. (2014) konštatujú, že v prípade vývoja spomínaného ukazovateľa likvidity u skúmaných právnych foriem za danú situáciu nenesie zodpovednosť ani tak samotná právna forma podniku ale najmä slabá manažérska schopnosť, či priamo nie nutné ekonomické správanie týchto subjektov.

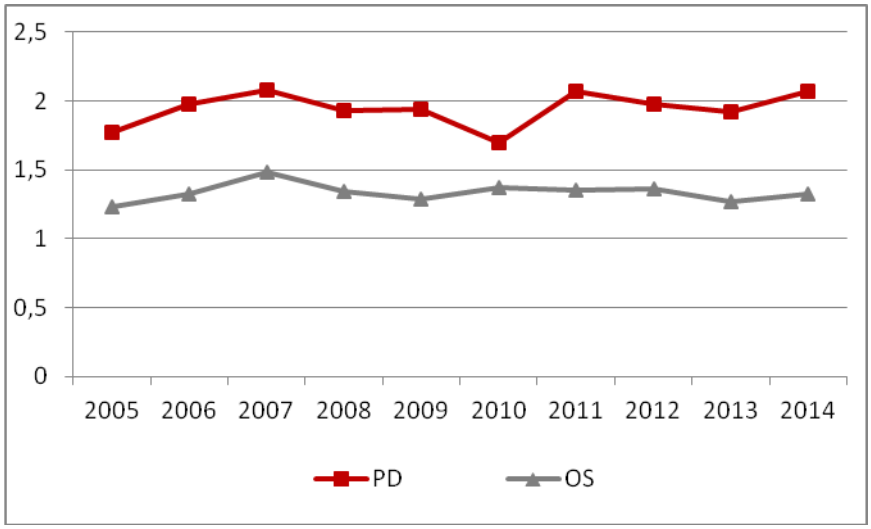

Graf 3 – Vývoj ukazovateľa bežnej likvidity podľa právnej formy, 2005-2014
Zdroj: Vlastné spracovanie.

Záver

Vyhodnocovanie výkonnosti podniku s použitím finančných ukazovateľov predstavuje tradičný ale efektívny nástroj pre vrcholové riadenie, obchodných analytikov, veriteľov, investorov či finančných manažérov vo všetkých odvetviach národného hospodárstva, poľnohospodárstvo nevynímajúc.

Práve ukazovatele likvidity sú tie, ktoré monitorujú schopnosť podniku splácať svoje záväzky. Likviditu radíme medzi kľúčové indikátory rozhodujúce o ďalšom postupe samotného podniku. Patrí k najdôležitejším ukazovateľom v otázke rozhodovania o zotrvaní podniku na trhu. Úroveň samotnej likvidity je ovplyvnená celou radou skutočností, no v najväčšej miere ju ovplyvňuje samotná štruktúra majetku ako aj primeraný a pravidelný príjem peňažných prostriedkov. Samotná úroveň likvidity je rôzna v závislosti od odvetvia, podnikania, situácií na finančnom trhu ako aj od subjektívneho postoja manažmentu daného podniku.

V rámci hodnotenia likvidity z pohľadu podnikateľských subjektov slovenského agrosektora na Slovensku, môžeme konštatovať, že vývoj z pohľadu likvidity II. stupňa je

celkom priaznivý. Ak si všimneme ukazovateľ likvidity v podobe vybraného ukazovateľa bežnej likvidity vidíme mierne kolísavý trend počas celého skúmaného obdobia. Podľa našich zistení tento ukazovateľ v celom skúmanom období osciloval na hranici 1,5, ktorú môžeme považovať za hornú hranicu optima. Z pohľadu územného členenia spadajú do tohto optima podniky Košického, Trnavského, Trenčianskeho a Banskobystrického kraja. Mierne nad daným optimom sa nachádzajú podniky Bratislavského a Nitrianskeho kraja. Na druhej strane podniky Žilinského a Prešovského kraja toto optimum v priemere značne prevyšujú. Z pohľadu organizačno-právnej formy dosahovali lepšie výsledky obchodné spoločnosti. Hodnota ich bežnej likvidity bola nižšia ako v prípade poľnohospodárskych družstiev a v priemere sa pohybovala na úrovni 1,3. Poľnohospodárske družstvá presahovali v každom roku optimálnu hodnotu tohto ukazovateľa, ktorá sa pohybovala v priemere okolo 2.

Pozorované hodnoty likvidity sa nachádzajú v pásme odporúčaných hodnôt, dokonca ho v niektorých prípadoch aj prevyšujú. Z veľkej miery za to môže aj výplata dotácií ku koncu daného roka. Podľa Serenčéša a kol. (2010) je priebeh ukazovateľa v priebehu roka pravdepodobne na oveľa nižšej úrovni, čo je však vzhľadom na nedostupnosť dát komplikované zmerať.

Tento článok odporúčal na publikovanie vo vedeckom časopise Mladá veda doc. Ing. Rastislav Kotulič, PhD.

Príspevok vznikol za podpory projektu KEGA č. 035PU-4/2016 „Mikroekonómia pre manažérov - inovácia štruktúry, obsahu a spôsobu výučby predmetu“ a projektu VEGA1/0139/16 „Analýza determinantov a faktorov ovplyvňujúcich efektívnosť a konkurencieschopnosť subjektov hospodáriacich na pôde v Slovenskej republike“.

Použitá literatúra

1. ADAMIŠIN, P. a R. KOTULIČ, 2013. Evaluation of the agrarian businesses results according to their legal form. In: *Agricultural Economics – Czech*. Roč. 59, č. 9, s. 396-402. ISSN 0139-570X.
2. CHRASTINOVÁ, Z. a E. UHRINČAŤOVÁ, 2014. Slovenské poľnohospodárstvo v kontexte štátov EÚ. In: *Ekonomika poľnohospodárstva*. Roč. 14, č. 2, s. 1-28. ISSN 1338-6336.
3. CHRASTINOVÁ, Z., 2008. Economic differentiation in Slovak agriculture. In: *Agricultural Economics – Czech*. Roč. 54, č. 11, s. 536–545. ISSN 0139-570X.
4. CHODASOVÁ, Z., A. JACKOVÁ a Z. TEKULOVÁ, 2014. Sledovanie ukazovateľov konkurencieschopnosti pre zlepšenie riadenia podniku. In: *Journal of knowledge society*. Roč.3, č.1, s. ISSN 2336-2561.
5. FOJTÍKOVÁ, L. a M. LEBIEDZIK, 2008. *Společné politiky Evropské unie. Historie a současnost se zaměřením na Českou republiku*. 1. vyd. Praha: C.H.BECK. ISBN 978-80-717-9939-9.
6. HEČKOVÁ, J. a A. CHAPČÁKOVÁ, 2010. Future of European agricultural in context of global economic and regional environmental scenarios. In: *Analýza základných ekonomických faktorov a ich využitie pri reštrukturalizácii poľnohospodárstva a zabezpečení trvaloudržateľného rozvoja Slovenska*. Zborník vedeckých prác z vedeckého seminára. Prešov: PU, s. 34–48. ISBN 978-80-555-0294-6.
7. KOESTER, U., 2009. *Common agricultural policy*. In: KENNETH a kol., ed. *The Princeton Encyclopedia of the World Economy*. Princeton: Princeton University Press, s. 184-188.
8. ROSOCHATECKÁ, E., K. TOMŠÍK a D. ŽÍDKOVÁ, 2008. Selected problems of capital assets of Czech agriculture. In: *Agricultural Economics – Czech*. Roč. 54, č. 3, s. 108–116. ISSN 0139-570X.
9. SERENČÉŠ, P., M. TÓTH, Z. ČIERNA, T. RÁBEK a J. PREVUŽŇÁKOVÁ, 2014. Benchmarking v Slovenskom poľnohospodárstve. In: *Ekonomika poľnohospodárstva*. Roč. 14, č. 2, s. 1-19. ISSN 1338-6336.
10. SERENČÉŠ, P., M. TÓTH, Z. ČIERNA a T. RÁBEK, 2010. Vývoj rentability, likvidity a aktivity vo vybranom súbore poľnohospodárskych podnikov v rokoch 2000-2008. In: *Acta oeconomica et informatica*. Roč. 13, č.1, s. 1-8. ISSN 1336-9261.

11. ŠIMAN, J. a P. PETERA, 2010. *Financování podnikatelských subjektů. Teorie pro praxi*. 1. vyd. Praha: C.H.Beck. 192 s. ISBN 978-80-7400-117-8.
12. SOJKOVÁ, Z., Z. KROPKOVÁ a V. BENDA, 2008. Slovak agricultural farms in different regions – comparison of efficiency. In: *Agricultural Economics – Czech.* Roč. 54, č. 4, s. 158–165. ISSN 0139-570X.
13. STŘELEČEK, F., J. LOSOSOVÁ a R. ZDENÉK, 2011. Economic results of agricultural enterprises in 2009. In: *Agricultural Economics – Czech*. Roč.54, č. 4, s. 103–117. ISSN 0139-570X.
14. TÓTH, M., J. BOJŇANSKÝ a T. KLIEŠTIK, 2013. Finančný benchmarking a účtovné aspekty ukazovateľov likvidity v podnikoch poľnohospodárskej prvovýroby na Slovensku. In: *Ekonomika poľnohospodárstva*. Roč. 13, č. 3, s. 1-15. ISSN 1338-6336.